

SALLY
CARSON

GÖRBE
KERESZT

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2025

T A R T A L O M

1932. SZENTESTE

Első fejezet	9
--------------	---

ELSŐ RÉSZ: 1933. ÚJÉV

Második fejezet	29
Harmadik fejezet	45
Negyedik fejezet	75
Ötödik fejezet	93

MÁSODIK RÉSZ: 1933 TAVASZA

Hatodik fejezet	113
Hetedik fejezet	125
Nyolcadik fejezet	142
Kilencedik fejezet	155
Tizedik fejezet	178

HARMADIK RÉSZ: KORA NYÁR

Tizenegyedik fejezet	203
Tizenkettedik fejezet	213

Tizenharmadik fejezet	225
Tizennegyedik fejezet	242

NEGYEDIK RÉSZ: 1933. NYÁRKÖZÉP

Tizenötödik fejezet	263
Tizenhatodik fejezet	286
Tizenhetedik fejezet	304

1933. SZENT IVÁN ÉJSZAKÁJA

Tizennyolcadik fejezet	325
------------------------	-----

1932. SZENTESTE

E L S Ő F E J E Z E T

- Boldog karácsonyt, Frau Kluger!
- Boldog karácsonyt!
- *Grüss Gott*, boldog karácsonyt, Herr Ebner!
- Lexa, boldog karácsonyt!
- *Grüss Gott*, Elsa!
- *'s Gott*, Hermann!

Szenteste mindenki gyorsan szeretett volna hazaérni a templomból, ám ez sosem volt egyszerű. Nem lehetett megállni a templom kapujában beszélgetni, mivel a hátulról tülekedők kilökték az embert a csöppnyi járdára és a téli estébe. Körbevette az embert a nevetés, zsinatolás és tolongás, a felzúgó harangok minden más zajt elnyomtak.

A templomtól induló Mariastrasse is zsúfolásig megtelt. Olyan szűk volt az utca, hogy legfeljebb ketten-hárman fértek el egymás mellett. Ahhoz is kevés volt a hely, hogy felvegye az ember a kabátját, bajos volt hátrapillantani is, hát még diskurálni. Az élen haladók diktálták a tempót. Klugeréknak át kellett kelniük a piactéren, hogy hazajussanak. Ott szétáradt a feltorlódott tömeg, az emberek megálltak végre, hogy lássák, ki mindenki van ott, leálltak tereferálni, pletykálkodni.

Kranach szép, tágas piactere talán túl nagy is a város méreteihez képes. Eltörpülni látszott mellette méretes tornyával a tizenötödik századi városháza. De még a Grauer Bär is jelentéktelen-

nek tűnt kívülről, pedig mint minden régi bajor kocsmá, ez is akkora volt, mint egy hodály, ami pedig a Goldenes Hornt illeti, azt alig vette észre az ember, hacsak eszébe nem jutott az ott mért jófajta sör.

Nyaranta kevésbé tűnt hatalmasnak a tér. Dézsákban állt a virág az ivók előtt, és kúszónövényekkel befuttatott kis paravánok árnyékkolták az utcára kitett asztalokat. Dúsan zöldellett a középén sorakozó fák lombja, és mindig ácsorogtak emberek a szökőkút körül. Most viszont az alacsony, decemberi ég alatt, amikor finom hóréteg borult mindenre, nagyobbnak tetszett a tér, mint valaha. A sarkok felől érkező fény alig érte el a tér közepét, de a kopár fák még így is igyekeztek árnyékot vetni a hóra.

– Boldog karácsonyt, Frau Kluger!

– Boldog karácsonyt, direktor úr!

Frau Klugerral nem lehetett bírni ilyen alkalmakkor. Kíváncsi volt, ki mindenki van ott, ki kit hívott meg magához vendégségbe; szeretett volna mindenkivel szót váltani. Annyi sok dolga volt mindig, és oly ritkán járt emberek közé, hogy Lexa nem szívesen sürgette. Karácsony lévén türelmet parancsolt magára, és úgy tett, mintha nem sietne rettentően, vissza a libához meg a salátához. A fát is fel kell még díszíteni; az Helmy reszortja, és az asztalokat is meg kell teríteni.

Lexának egyre inkább áthűlt a lába, ahogy néhány lépésenként meg-megálltak. A fiatalabbak többsége hamar eltűnt, az egyetlen Moritz kivételével. Ő belekarolt Lexába, ugratta az új sapkája miatt, és megpróbálta befúrni a kezét a kézmelegítőjébe. Az apjuk eltúrta ugyan anyjuk pletykálgatását, de olyan képet vágott, mint a macska, ha hó megy a fülébe. Csak morgott, meg a havat rugdalta, de közben villogott a szeme a magas gallérja fölött.

– Ezzel az erővel fedetlen fővel is járhatnék – zsémbelt a feleségének, miközben már ezredszerre emelte meg a kalapját.

Az asszony meg sem hallotta. Feltehetően nem is akarta meghallani. Ez az ő napja, az egyetlen nap, amikor azt teszi, ami neki tetszik, és ki akarta élvezni a szabadságát.

No de az öreg Frau Müllerrel csak nem akar leállni.

– És hogy van a kis Hansl, Frau Müller?

– Már jobban, köszönöm, Frau Kluger, bár múlt héten...

– Á, Frau Hartl, Thea, Christo és a professzor úr! Hogy s mint vannak? Moritz van velünk, igen. Tudják, Erich Sellsteinben tölti az ünnepet. Ó, és itt van a doktor is.

– Órákba fog telni, mire haza tudjuk cipelni anyát – súgta oda Lexa csüggedten Moritznak. Mégsem tartott olyan sokáig. Újból hullani kezdett a hó, eleinte csak finoman szitált a hideg szélben, aztán nagyobb pelyhekben hullott, s a végén már mindenkit belepett, az orrukig se láttak. A sétálók nagyobb csoportjai felszakadoztak kisebbekre, aztán családokra, végül szaladó egyénekre oszlottak szét. Kisvártatva újra csendes és néptelen volt a piactér, most tágasabbnak tűnt, mint előtte. Csak a hangok zúgtak tovább lankadatlan lelkesedéssel; és hullt a fehér hó hangtalan.

– Jó újra látni mindenkit – mondta Frau Kluger, már a házukhoz vezető utacskán. – A karácsonynak nincsen párja, nem igaz? – Belekarolt Herr Klugerba, és együtt nevettek a férfi behavazott bajuszán, hiszen annyit kellett várnia az urának, és nyilván a lába is fázik már. – Na, majd meglátod, mit kapsz tőlem ajándékba, Hans.

* * *

Klugerék számára különleges jelentőséggel bírt a karácsony. Nem csupán egy kemény munkával teli időszakot jelentett, amit Frau

Kluger jól megérdemelt pihenése követett, nem csupán remek, már-már lukulluszi ételekben bővelkedett ez az időszak, megvidám pillanatokban és izgalmakban mindnyájuk számára. A két dolgos, középkorú szülő és a három gyerek számára ez a személyes boldogságuk összefűzésének és a családi hangulat kikerekítésének a periódusa is volt; mert mindenekelőtt a család volt az az egység, amelyben a legbiztonságosabban érezték magukat, teljes értékű embernek. A karácsony havat hozott, és sziporkázó éjszakákat, váratlan leveleket és vendégséget. De a szűk kis családot is összébb kovácsolta. Akármit dolgoztak és akárhol foglalták is el helyüket a világban, eddig mindig együtt töltötték a karácsonyt. Együtt mentek fel a hegyekbe fenyőágakat gyűjteni, együtt dekorálták ki a kicsiny házat. Mindent feldíszítettek – a zongorát, az ablaknál álló íróasztalt, a kockás függöny tetejét, az egyenruhás Herr Kluger fényképét az alája kitűzött Vaskereszttel, a cserépkályhát, de még Helmy Hitler-fényképét is, amely a zongorán állt Lexa kottái mellett. Még Mitzinek, a kis fekete macskának is masnit kellett hordania. Napokkal szenteste előtt kezdetét vette az izgatott sutyorgás az ajándékokról, és titkos müncheni bevásárlóutakra került sor. A borsodót meg a karácsonyi salátát is el kellett készíteni, elküldték a karácsonyi vacsorára invitáló díszes meghívókat.

Az idei kicsit másfajta karácsony lesz. Herr Kluger fivére családotul elköltözött Frankfurtba, a karácsonyt is ott töltik. Klugerék sajnálkoztak ugyan, de legalább kevesebbe kerül a vacsora. Minden nagyon drága volt idén, és akadtak egyéb nehézségek is. Csökkentették Herr Kluger fizetését a postahivatalnál, a két fiúnak, Helmynek és Erichnek pedig egyelőre nem volt állandó munkája. Erich két éve járta ki a középiskolát. A nála négy évvel idősebb Helmyhez képest nagyobb szerencséje volt az álláskereséssel. Felvették síoktatónak az évre a sellsteini Grand Hotelba, s ez újabb csalódást jelentett a karácsony tekintetében. A jóvá-

gású, ragadós mosolyú Erich nagyon fog hiányozni a vacsoráról a nevetésével, amit mindenki szeretett, habár olykor idegesítő tudott lenni. Lehet, hogy Herr Kluger morózus is lesz kissé: Erich volt a legfiatalabb és az apja kedvence.

De Helmy munkanélküliségének is megvoltak az előnyei, hiszen így most is, mint mindig, mióta az eszüket tudták, együtt díszíthetik fel a fát Lexával. Erich túl izgága volt, folyton elejtett valamit, és a fát is sikerült lángra lobbantania az iparkodás hevében.

Lexa azon tűnődött, jól sikerül-e vajon a karácsony Erich és Heinrich bácsi fiai nélkül. Idén különösen izgatottan várta az ünnepet, főként mivel december huszadikával befejezte a munkát a könyvtárban. Négy éven át dolgozott ott, és most, hogy huszonkét éves lett, anyja azt szerette volna, ha az esküvőjéig hátralévő hónapokban otthon marad. Júniusban kelnek egybe Moritz Weissmann-nal.

Klugerék Weissmann professzor mellett Moriztot is várták vacsorára; ha Lexa Moritzra gondolt, biztosra vette, hogy boldog karácsonyuk lesz. A fiút mindenki szerette, kiváltképp a kis unokatestvérek. Lexa az utolsó napig azon aggódott, nehogy közbejöjjön valami a vőlegényének. Fontos munkát végzett a müncheni sebészeti klinikán mint első asszisztens, de sokat is követelt tőle a munkája. Eljegyzésük két esztendeje alatt Lexa már hozzászokott a csalódásokhoz, amit vőlegénye munkája miatt kellett átélnie.

De ma találkoztak a templomban, és Moritz itt lesz este. Együtt, még ha Erich nincs is jelen, ugyanannyi boldogságra lelnek majd a fában, az ajándékokban és a jó hangulatú szentestében, mint a gyerekek. Örömet és vidámságot merítenek az ünnepből, és megosztják egymással a boldogságukat, Moritzcal is, aki szinte már családtag. S ezt a családi melegséget és szeretetet az ünnepek utáni időszakra is átviszik, az új évbe.

Őrizgetik és töltekeznek belőle, amíg külön utakon járnak, aztán újra eljön a karácsony, amely még nagyobb szeretetben és örömben találja majd őket.

* * *

Lexa köténnyel a legszebb ruhája fölött a kétágú létra legalsó fokán üldögélve szortírozta a gyertyákat; a fenséges karácsonyi vacsora letakarva várakozott a konyhaasztalon; az ajándékokat már mind becsomagolták – színes celofánpapírba bugyolálva idén vidámabb látványt nyújtottak, mint valaha, zsámolyokon és kisasztalokon pihentek a szoba különböző pontjain.

A létra csúcsáról a fa felé hajladozó Helmy éppen az utolsó simításokat végezte a díszeken meg az angyalhajon. A fa csúcsára odabiggyesztett angyal idén némiképp viharvert volt.

– Így is megjárja – mondta Helmy.

– Max bűne – felelte Lexa. – Tavaly levette Lilinek, aki persze rögtön le akarta vetköztetni.

Max, Pieter és Lili Klara néni gyerekei voltak. S úgy tele voltak izgalommal ma este, már alig várták, hogy bejöhessenek a fához. No meg az ajándékokhoz! Erich korábban azzal cukkolta Maxot, hogy ő idén semmit sem kap. Max kis híján elpityeredett, pedig jövőre lesz kilencéves. Végül Helmy mentette meg a helyzetet azzal, hogy úgy csinált, mintha Frau Klugerral segítségre lenne szükségük a tányérok, kések és villák tálcára rendezéséhez, hogy aztán csak be kelljen hordani az egész hóbelevancot a vacsorához.

Lexa szeretettel mosolygott Helmy magasba nyúló alakja felé.

– Nekem akkor kezdődik el igazán a karácsony, amikor bezárkózunk a szobába a fával, neked nem?

Rövidke szünetet követően, s anélkül, hogy felnézett volna, így folytatta:

– Gyötrelem anyánkat hazavonzolni a templomból. Te ebből kimaradsz, Helmy, úgy értem, a családi részéből. Az egyenruha-viselésnek is megvan az előnye, ha úgy nem kell a piactéren ácsorognod, amíg anyánknak be nem áll a szája.

Helmy megbillent a létra tetején, és felmordult.

– Szegény anyánk – folytatta Lexa, továbbra sem nézve fel.

– Hogy szeret eljárni itthonról, hogy szeret emberekkel találkozni!

Helmy ismét csak mordult egyet válaszképpen. Ez furcsa volt; máskor mindig halkán beszélgettek munka közben, ha csak azért is, hogy megtévesszék a kint várakozó kicsiket, akik rettentő kíváncsiak voltak Lexa és Helmy „titkaira”.

Lexa felnézett, és látta, hogy Helmy szája tele van angyalhajjal, amely hosszú ezüst csíkokban lóg le az arca két oldalán. Épp azon igyekezett, hogy megtartsa az egyensúlyát azzal a kezével, amelyikben a gyufát fogta, a másik kezét szabaddá tette az utolsó gyertyákhoz. Lexa feladata volt, hogy feladogassa neki őket. És nem állta meg kuncogás nélkül.

– Nem tudok cseverészni, ha tele van a szám, és még a gyufát is fognom kell! – morgolódott Helmy. – Hallod a rosszcsondotok? – Lexa újból felnevetett. Fokozatosan felhangosodott a kinti sugdolózás, végül már kiabáltak a gyerekek, és kitartoán dörömböltek az ajtón.

– Be szabad menni? Siessetek már, Lexa!

– Látni akarjuk a fát, a fát, a fát!

– Várjatok egy percet, mindjárt kész – kiabálta Helmy a létráról.

– De mi most akarunk bemenni, most, most! – kántálták a hangok odakint, és Lexa rögtön ráismert a fiúk cérnahangjával keveredő mélyebb orgánusra.

– Megjött Moritz – állapította meg Helmy, aki már az utolsó sor gyertyát gyújtotta meg. – Folyton körülötte lebzselnek a gyerekek, aztán meg vannak húzatra.

Lexa arra gondolt, hogy most igazán boldog karácsonyt szeretne. Hisz talán utoljára tölti idehaza az ünnepet. Nem akarta elveszíteni a békének és az állandóságnak ezt az érzését, amire mindig építhettek. Tovább kell majd vinniük Moritzcal a hagyományt, hogy a saját gyermekeiknek is évről évre csodálatos legyen a karácsony, a fény és a boldogság ünnepe, ahogy most Klugeréknak is az. De persze amíg nem születnek gyermekeik, addig mindketten itt karácsonyoznak majd. Saját gyermekek... egy saját, külön karácsony, az eljövendő évek... Furcsa és izgalmas volt belegondolni, hogy ő és Moritz egy saját kis családot fog alapítani, új emberkéekkel, akik ugyanolyan érzésekkel viszonyulnak majd a karácsonyhoz, mint most Helmy és ő. Úgy képzelte, hogy a gyerekek Moritzra hasonlítanak majd, ugyanolyan szelesek lesznek, sötét hajuk lesz, ép fogazatuk és harsány nevetésük.

Ennek a nevetésnek a hallatán most így szólt Helmyhez:

– Moritz is majdnem ugyanúgy szereti a fát, mint Pieter és Max. Kedves gesztus anyáinktól, hogy meghívta őt és Weissmann professzort.

– Nem hagyhattuk, hogy egyedül legyenek, ez az első karácsonyuk, mióta Frau Weissmann elhunyt. Hiányzik az öregnek, mit gondolsz?

– Rettentően. – Moritz apjára gondolva Lexa azon kezdett töprengeni, hogy miért sújt valakit ennyi csapás: apránként elveszíti a látását, minek következtében kénytelen otthagyni a kutatómunkát, aztán a felesége is eltávozik. – Viszont igen jóban vannak Moritzcal – tette hozzá, mintha az, hogy valaki mellett ott van Moritz, minden egyébért kárpótlást jelentene.

– Moritzcal nem lehet rosszban lenni, amilyen jó kedélyű.
Hallgasd csak.

A Helmyre mosolygó Lexa hallotta odakintről a Moritz vezényelte apró hangokat.

– *Königstochter, jüingste, mach mir auf!* – kántálták halkán.
Aztán hangosabban:

*Weisst du nicht, was gestern,
Du zu mir gesagt
Bei dem kühlen Brunnenwasser?**

Helmy leült a létra csúcsára, hogy megszemlélje a gyertyákat, és neki is nevetetnékje támadt az ellentmondást nem tűrő hangoktól:

Königstochter, jüingste, mach mir auf!

Amikor a fiúk Moritzcal egyetemben elunták a danolást, tovább dörömböltek az ajtón.

– Mach... mir... *auf!* Mach... mir... *auf!*

– Moritz be akar jönni – mondta Lexa. – Korán kell majd elmennie, mert egy nehéz operációja lesz.

– Nos, mivel nem tudod egyszerre tenni a dolgot és ügyelni arra, nehogy kitörjem a nyakam... – jóllehet két bosszús ránc ült Helmy szemöldöke között, mosolyogva nézett a testvére – jobb, ha beengeded, de csak őt, a gyerekeket ne.

– Tényleg? Komolyan beszélsz, vagy ez csak egy ürügy a kedvemért?

* Kis királylány, nyiss ajtót! (*A jegyzetek a fordító magyarázatai.*)

** Elfeleddet, mit ígértél tegnap a kút hűs vizénél?

– Mindkettő; úgysem tudsz odafigyelni semmire, amíg nem láttad őt. A világért sem lennék szerelmes!

– Várd ki a végét! – szaladt oda Lexa nevetve az ajtóhoz. Résnyire kinyitotta: – Csak Moritz jöhet be – suttogta rejtelmesen. – Mert ő elég nagy, hogy létra legyen a létra helyett. – Nagyon kedves Helmytől, hogy beengedi a vőlegényét; Lexa pontosan tudta, hogy ez kiváltság, és szerette érte a testvérét.

Ám ahogy Moritz az ajtó túloldalán ragadt pöttöm hangok kórusától kísérve izgatottan berontott a szobába, majd ahogy izgatottan átölelte őt, Lexa legott meg is feledkezett Helmyről.

– *Königstochter, jünger!* – mondta Moritz, és megcsókolta.

– Üdv, békakirályfi! – köszöntötte Helmy a létráról.

– Tessék? Csak nem jelmezbál lesz? – Moritz, továbbra is Lexát ölelve, heherészve nézett egyikükről a másikra.

– Butuskám – mondta neki Lexa. – A dal, amit énekeltetek, *A békakirályfi* meséjéből való.

– Hát persze! Úgy is érzem magam, mint valami béka. Melegíts fel, kedvesem! – Azzal derékon ragadta Lexát, és nekiállt körbetáncolni vele a szobát.

Helmy óvatosan feljebb mászott a létrán.

– Végül nem lett a békakirályfié a királykisasszony, és egyikőtök tartsa nekem a létrát!

– Nem érdekel – mondta Moritz. Lexa kacagó arcával a két keze között fikarcnyit sem törődött ő Helmyvel, eldőlő létrákkal vagy bármi egyébbel. – Nem érdekel – ismételte. – Lexa nem egy király lánya, én sem vagyok már béka, és szenteste van, csupa izgalom vagyok.

Maga felé húzta Lexa arcát, aki fél kézzel a létrát fogva próbált szabadulni.

– Éktelen zajt csapatok odakint.

– De ez tetszett neked, igaz? – vágta rá Moritz lelkesen. – Tetszett, mert én műveltem, mert egy percig sem bírtam volna tovább várni, hogy lássam...

– Engem!

– Dehogyan – incselkedett Moritz, és közelebb vonta magához. – A fát akartam látni, meg Helmyt angyalhajbajusszal, meg a gyertyákat, a színes harangocskákat, és a szemedet meg az ajkad...

– Velem ne is törődjeteK – szólt le nekik Helmy, ahogy meg-ingott vele a létra. – Moritz, megtennéd, hogy leülsz a létra fo-kára, ha már mindenáron most kell megcsókolnod Lexát?

S amíg a párocska alatta csacsogott, Helmy végzett a gyertyákkal.

Miközben a port meg a gyapjúsálakat söprögette le Helmyről, Moritz megjegyezte, mintha most látná a fát először:

– Helmy, te egy karácsonyfa-szakértő vagy, nincs igazam, Lexa? Tudod te azt, drágám, hogy egy év múlva ilyenkor már házasok leszünk? Lesz saját kis lakásunk, s talán saját karácsony-fánk is. Ugye eljössz majd hozzánk fát díszíteni, Helmy?

Helmy rámosolygott Lexára.

– Természetesen. És köszönöm a segítséget mindkettőtök-nek. Ha csalé picinyég az angyal, az csak azért van, mert el-vontátok a figyelmem. Most legalább egy hétig nem kell majd elmennem a moziba.

Mindhárman nevettek, közben végeztek a rendrakással.

Max tovább kiabált az ajtó mögül.

– Meg szabad már nézni a fát? Bemehetünk, Rosa néni?

– Én most akarok! – nyafogta Pieter.

– *Most!* – visszhangozta Lili.

– Máris! – Helmy és Moritz félrehúzta a létrát, Lexa elrejtette a kötényét egy párna alá.

– Oltsd el a lámpákat, Helmy! Moritz, te foglalkozol a gyerekekkel. Készüljön mindenki!

Lexa kitarta az ajtót.

– Készen vagyunk, anyám! Kerüljön beljebb mindenki, Klara néni, Weissmann professzor! Ne tolakodj, Max. Lilit is engedj jönni, Pieter.

* * *

Izgalmas volt átmenni a konyhai világosságból a sötétbe. A plafonig érő fa jóformán betöltötte a szobát.

– Ó! – mondta Lili elkerekedett szemmel, tekintetét a fára szegezve. Földbe gyökerezett a lába, miközben a fiúk elszáguldottak mellette.

– Meseszép. – Lexa úgy találta, hogy Klara néninek ugyanolyan meleg a hangja, mint az anyjuké. Klara néni Frau Kluger fiatalabb kiadása volt, mellette darabosabbnak és ráncosabbnak tűnt az anyjuk arca, s a szája is mintha fáradtabb lett volna. – Meseszép.

– Klafa! – kiáltották a fiúk.

– Nagyon szép fa, az idei az eddigi legszebb, Helmy – mondta Frau és Herr Kluger egyszerre.

Moritz kézen fogta Lilit, és odavezette a karácsonyfához. Pieter és Max izgatottan ugrabugrált a fa mellett, Helmy megújította a csillagszórót. A szertesüvítő fehér fénypontok vörösré színezték az aranyszínű gyertyákat, és ezüstbe öltöztették az angyalkát.

Aztán amint kihuny a csillagszóró fénye, újra aranyszínű lesz a szoba. Moritz közelebb tereli Lilit a fához. A fiúk már ott vannak, nézegetik a fénylő, színes harangokat, a gyertyákat, a csillogó angyalhajat, és mindent meg akarnak tapogatni.

Csakugyan szép kis fa volt, széles és zömök, és talán nem túl mutatós, de nemes és boldog fa. Büszkén látszott állni a meleg szobában, feldíszítve a sok szép fénnel és színnel. Neki ez jó mulatság volt, új élmény. Nem tűnt boldogtalannak, mint némely más fa, mert tudta, hogy őt nem fogják sem kidobni, sem felhasogatni karácsony után, hanem Herr Kluger ás egy nagy gödröt a kertben, és elülteti. Akkor újra láthatja majd a csillagokat, nagyobbra és erősebbre nőhet. Még ha nem kerül is vissza az erdőbe, áthajolhat Klugerék kertfalán, hogy integessen a hegyen nőtt testvéreinek. Soha nem feledí majd ezt a szép estét, a gyertyákat, a gyerekek mosolygós hangját, a csillagszórófényt.

A felnőttek Moritzot figyelték, amint éppen arra próbálja rávenni Lilit, hogy segítsen neki a tűzijáték meggyújtásánál.

– Rendes dolog Moritztól, hogy pesztrálja Lilit – jegyezte meg Klara néni.

– Jó fiú ez – felelte Weissmann professzor a maga csendes hangján. A cserépkályha párkányának dőlve, kezével ernyőzve szemét a ragyogás ellen, Frau Klugerhoz fordult. – Nem is tudom, mi lett volna velem az elmúlt egy évben nélküle.

Frau Kluger ábrándosan mondta:

– Bárcsak a mi fiainknak is úgy kijutott volna a szerencséből, mint ahogy Moritznak!

– Még hogy a szerencséből! Inkább az észből! – Herr Kluger dörgedelmes hangjától mindannyian összereztek. Hegyes barkója soha nem tűnt még ennyire élesnek és indignálódottnak. – Ész kell ide, ész! – hajtogatta. Nagyon büszke volt ugyan a fiaira, de Helmy és Erich nem volt lángelme, és ezt az anyjukon kívül bárki láthatta rajtuk. – A mi családukban Lexának jutott az ész – jelentette ki öntudatosan.

– Összeillő pár lesznek Moritzcal – mondta Weissmann professzor békítőleg. Frau Kluger Klarát követte a tekintetével,

ahogy előrelép, hogy kimentse Lilit a fiúk karmai közül, aztán Lexán állapodott meg a pillantása. Ő épp a fiúk ámulattal teli arckifejezésén nevetett, ahogy a fával foglalatосkodó Helmyt bámulták.

Pieter és Max csodálta őt azért, hogy egy közönséges fenyőfából ilyen fényes és gyönyörű, tündérszerű dolgot képes varázsolni. Mintha Helmy csakugyan varázserővel bírna. Hanem amikor néhány perccel később eltűnt, nyomban meg is feledkeztek róla.

Merthogy megkukulásig elvarázsolta őket egy csuklyás köpönyeget viselő multságos, fehér szakállú alak, aki csak úgy betoppant az ajtón a botjával meg a zsákjával. Természetesen idén sem érkezhetett zsák nélkül. Sőt, most akkora zsákja volt, hogy a földön vonszolta, nem pedig a vállán cipelte, mint máskor.

A távozása után olyan izgatottan számolgatták a gyerekek az almáikat meg a narancsaikat, és olyan lelkesen osztogatták mindenkinek a cukorkákat, hogy észre sem vették, amikor Helmy visszajött, így azt sem látták, hogy tele van a kabátja fehér szákkal.

– Azt hittem, Pieter idén már túl nagy lesz ehhez – suttogetta Klara néni.

– Igen, úgy nőnek, mint a bolondgomba.

Klara néni Lili kezét fogta, miközben Pieter odaszaladt hozzájuk:

– Tetszett a Mikulás, Lili? Tetszett?

– Hát igen. – Valójában Lili egy kicsit félt tőle. – Szerettem a Mikulást. A csillogó szeme tetszik a legjobban.

– Nekem nem. Nekem a cukorkák tetszenek a legjobban – mondta Max.

– Majdnem egy szemet se kaptál – mondta Moritz. – Beletört a bicskád a mondókába, Pieter bezzeg elmondta az övét elejétől a végéig.

– És én, Moritz? – jelentkezett Lili. – Én szépen mondtam?

Ezen mindenki jót derült. Amikor a Mikulás odalépett Lilihez, az tátott szájjal állt előtte, úgy megigézte a puttony. Az egyetlen dolog, ami eszébe jutott, amikor Moritz odasúgta neki, hogy el kell mondania a Mikulásnak egy imádságot, különben nem kap édességet, az volt, hogy

*Königstochter, jüngste,
Mach mir auf,*

és addig énekelte, hogy „*Mach mir auf*”, amíg a markában nem voltak a cukorkák.

Most pedig együtt fognak énekelni. Megfogták egymás kezét, és lassú léptekkel körbejárták a fát.

*O, du fröhliche, o, du selige,
Gnadenbringende
Weihnachtszeit!
Welt ging verloren,
Christ ist geboren:
Freue, freue dich, o
Christenheit...**

– dalolták parányi és erőteljes, éles és mély hangon, fiatalok és idősek együtt.

– Most a *Tannenbaumot* – kiáltott fel Max. A *Tannenbaum* vidámabb dal volt, mint az „*O du fröhliche*”, és annak legalább tudta a szövegét. A *Csendes éjjel* fejezték be.

* Ó, te boldog, ó, te áldott, kegyelemmel teljes karácsony! Elveszett a világ, de megszületett Krisztus, örvendezzen minden keresztény! (német karácsonyi dal)

Hanem az első versszak fele táján megkocogtatta valaki az ablakot. Helmy hasztalan próbálta rávenni a fiúkat, hogy énekeljenek tovább. Max tüstént megrohamozta az ablakot.

– Egy tündér, tündér... vagy másik Mikulás! – kiabálta. Amint megszakadt a kör, Moritz és Helmy is odaszaladt.

De közben már a másik ablakot kocogtatja az a valaki, azután a konyhaablakot. Mindenki szobáról szobára futkos. Frau Kluger odavezeti Weissmann professzort a nagyobbik székhez, mert a férfi fél, hogy felöklelik. Aztán mialatt ők újra a konyhában vannak, kivágódik a nappali ablaka, becsap a függöny a szobába, Lili odaszalad az anyjához, és valaki beugrik az ablakon.

– Elalszanak a gyertyák! – kajabál Pieter.

Mindenki elképed.

– Ki ez? Ki lehet az?

Lexa jött rá elsőnek.

– Erich! – Csakugyan Erich volt az, éppen a havat veregette le magáról a szőnyegre. Még a behavazott sálján keresztül is bárki ráismert volna a nevetős szájára, égszínkéék szemére.

– Azt mondtad, nem jöhetsz! – mondta Kluger szerfölött izgatottan. Ők azt hitték, nem kap majd szabadságot Erich, hiszen idén sok hó esett.

– Eltörtem egy sílécet, jöttem a régi lécemért vagy Helmy sílécéért – felelte Erich, nevetésre készítve a társaságot.

– Pont jókor érkeztl a *Stille Nacht*hoz – lelkendezett Pieter. – És az ajándékokhoz.

– Előbb vegye át a vizes ruhát – javasolta Frau Kluger.

Erich közben már le is vette a sapkáját. Az ajka elé emelte egy ujját, és a karácsonyfa felé fordulva énekelni kezdett. Erich-re vallott, hogy ha már egyszer odahaza éri a karácsony, akkor minden kell neki: fa, borsodó, ajándékok, karácsonyi énekek, meg a többi.

A kezét nyújtva Lili és Pieter felé, közelebb lépett a fához; apja boldog mosollyal követte és sorban a többiek is.

*Stille Nacht, heilige Nacht,
Alles schläft...*

– zengte mély, dallamos hangján Erich. A többiek is becsatlakoztak, s ahogy körbejárta a fát a dal, tiszta és töretlen hangzás jött létre. Töretlen volt a kör is; mégis eljött Erich, együtt volt mind az öt Kluger. Herr Kluger most boldog lehet, és Lexa látta, hogy milyen nagy örömmel figyeli az anyja mindkettőjüket.

*Alles schläft, einsam wacht
Nur das traute hoch heilige Paar,
Holder Knabe im lockigen Haar...*

Lexa is boldog volt. Hát mégiscsak szép karácsonyuk lesz. Éneklés közben átjárta a szívét a szeretet mindnyájuk iránt.

*Schlaf in himmlischer Ruh...
Schlaf in himmlischer Ruh.*

A béke, nyugalom és teljesség estéje volt. Táncot lejtettek a falon a fenyőágak a gyertyák reszkető fényében. A nyíló ajkú, az ezüst angyalkára mosolygós szemmel felnéző arcokon derű és boldogság. Az apja éppen Frau Klugerre mosolygott, Klara Maxot fogta vissza, nehogy túl közel merészkedjen a gyertyákhoz; Pieter igyekezett ugyanolyan hangosan énekelni, mint Helmy és Erich. Moritz és Lexa összenevetett Lili szőke fejcskéje fölött.

Moritz arra gondolt: Lexa szebb most, mint valaha; szeretem a nyakát figyelni, amikor énekel. Olyan könnyedén énekel, mint a madár.

Erősebben szeretem őt e pillanatban, mint valaha, gondolta Lexa.